

รายงานการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย

ร่างประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่อง กำหนดให้โรงงานในท้องที่กรุงเทพมหานครต้องติดตั้งเครื่องมือหรือเครื่องอุปกรณ์พิเศษเพื่อรายงานมลพิษอากาศจากปล่องโรงงาน พ.ศ.

☒ กฎหมายใหม่

☐ แก้ไข/ปรับปรุง

☐ ยกเลิก

หน่วยงานของรัฐผู้เสนอร่างกฎหมาย กรมโรงงานอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม

ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์และแผนการปฏิรูปประเทศ

☒ สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติในเรื่อง

ยุทธศาสตร์ที่ ๕ ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

ประเด็นยุทธศาสตร์ ๑ สร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจสีเขียว

ประเด็นยุทธศาสตร์ ๓ สร้างการเติบโตอย่างยั่งยืน บนสังคมเศรษฐกิจที่เป็นมิตรต่อสภาพภูมิอากาศ

ประเด็นยุทธศาสตร์ ๔ พัฒนาพื้นที่เมือง ชนบท เกษตรกรรมและอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ

มุ่งเน้นความเป็นเมืองที่เติบโต

☒ สอดคล้องกับแผนการปฏิรูปประเทศในเรื่อง ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ส่วนที่ ๑

เหตุผลความจำเป็นที่ต้องตรากฎหมายและผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย

๑. สภาพปัญหา สาเหตุของปัญหา และผลกระทบของปัญหา

๑.๑ ปัญหาคืออะไร สาเหตุของปัญหาคืออะไร และผลกระทบปัญหาคืออะไร

ปัจจุบันกรุงเทพมหานครประสบปัญหาค่าฝุ่นละอองขนาดเล็ก ($PM_{2.5}$) เกินค่ามาตรฐานในบรรยากาศทั่วไปอย่างต่อเนื่อง และถูกประกาศเป็นเขตควบคุมมลพิษ ในช่วงเดือนพฤศจิกายนถึงเดือนมีนาคมของทุกปี เพื่อให้มีการดำเนินการควบคุม ลด และขจัดมลพิษ ซึ่งเกิดจากปัญหาการจราจรขนส่ง การเผาในที่โล่ง และมลพิษภาคอุตสาหกรรม ดังนั้นควบคุมและเฝ้าระวังปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็ก ($PM_{2.5}$) ในพื้นที่กรุงเทพมหานครที่อาจส่งผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชน จึงเห็นควรกำหนดให้โรงงานอุตสาหกรรมต้องติดตั้งเครื่องมือหรือเครื่องอุปกรณ์พิเศษเพื่อตรวจสอบและเฝ้าระวังมลพิษอากาศจากปล่องระบายมลพิษของโรงงานที่อาจส่งผลกระทบต่อชุมชนและสิ่งแวดล้อม อีกทั้งเป็นการส่งเสริมให้ชุมชนสามารถมีส่วนร่วมในการติดตามตรวจสอบการระบายมลพิษอากาศของโรงงานอุตสาหกรรมอันจะนำไปสู่การบริหารจัดการเชิงพื้นที่อย่างยั่งยืน จึงจำเป็นต้องออกประกาศกระทรวงอุตสาหกรรมนี้

๑.๒ เหตุใดรัฐจึงควรแทรกแซงในเรื่องนี้

เพื่อให้โรงงานตามกฎหมายว่าด้วยโรงงานมีการติดตั้งเครื่องมือหรือเครื่องอุปกรณ์พิเศษเพื่อติดตามตรวจสอบมลพิษอากาศจากปล่องระบายและรายงานผลมายังหน่วยงานภาครัฐ และพนักงานเจ้าหน้าที่ใช้เป็นข้อมูลในการควบคุม กำกับ ดูแลโรงงานที่อาจส่งผลกระทบต่อชุมชนและสิ่งแวดล้อม อีกทั้งข้อมูลนี้จะถูกเปิดเผยผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ของหน่วยงานรัฐ ทำให้ชุมชนสามารถมีส่วนร่วมในการติดตามการระบายมลพิษอากาศของโรงงานอุตสาหกรรมอันจะนำไปสู่การบริหารจัดการเชิงพื้นที่อย่างยั่งยืน

๒. วัตถุประสงค์และเป้าหมายของการแทรกแซง

เพื่อให้โรงงานตามกฎหมายว่าด้วยโรงงานติดตั้งเครื่องมือหรือเครื่องอุปกรณ์พิเศษเพื่อติดตามตรวจสอบมลพิษอากาศจากปล่องระบายและรายงานผลมายังหน่วยงานภาครัฐ สำหรับใช้ควบคุม กำกับ ดูแลโรงงานที่อาจส่งผลกระทบต่อชุมชนและสิ่งแวดล้อม และเป็นการเปิดเผยข้อมูลการระบายมลพิษอากาศอุตสาหกรรมผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ของหน่วยงานรัฐ ทำให้ชุมชนสามารถติดตามการระบายมลพิษอากาศของโรงงานอุตสาหกรรมอันจะนำไปสู่การบริหารจัดการเชิงพื้นที่อย่างยั่งยืน

๓. การแก้ไขปัญหาในปัจจุบัน

๓.๑ วิธีการแก้ปัญหาคำดำเนินการอยู่ในปัจจุบันคืออะไร

โรงงานในกรุงเทพมหานครถูกควบคุมการระบายมลพิษทางอากาศตาม ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม ลงวันที่ ๓๑ ต.ค. ๒๕๔๙ เรื่อง กำหนดค่าปริมาณของสารเจือปนในอากาศที่ระบายออกจากโรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๙ แต่ทั้งนี้มิได้กำหนดความถี่ในการตรวจวัด ทำให้อาจเกิดการระบายมลพิษเกินมาตรฐานที่กำหนด ซึ่งเมื่อเกิดเหตุร้องเรียน กรมโรงงานอุตสาหกรรมจะดำเนินการตรวจวัด หากพบว่าเกินค่ามาตรฐานที่กำหนดจะดำเนินคดีต่อไป

๓.๒ ต่างประเทศแก้ปัญหานี้อย่างไร (ถ้ามี) และการดำเนินการดังกล่าวเหมาะสมกับสังคมไทยหรือไม่อย่างไร

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการรายงานข้อมูลการระบายมลพิษออกจากโรงงานอุตสาหกรรม มีการกำหนดเป็นกฎหมายในหลายประเทศ อาทิ ประเทศสหรัฐอเมริกา สหภาพยุโรป และญี่ปุ่น ซึ่งใช้หลักการในลักษณะเดียวกันกับกฎหมายของประเทศไทย รวมถึงมีการออกกฎหมายในระดับพระราชบัญญัติกำหนดให้แหล่งกำเนิดมลพิษ เช่น โรงงานต้องมีการรายงานการระบายมลพิษ รวมถึงมีการติดตั้งอุปกรณ์ตรวจวัดแบบอัตโนมัติเพื่อให้มั่นใจว่าโรงงานควบคุมการระบายมลพิษเป็นไปตามกฎหมายกำหนดตลอดเวลาที่ประกอบกิจการ

๔. การรับฟังความคิดเห็น

☒ ได้รับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องแล้ว

☒ ได้นำผลการรับฟังความคิดเห็นมาประกอบการวิเคราะห์ผลกระทบแล้ว

๕. ความสัมพันธ์หรือความใกล้เคียงกับกฎหมายอื่น

พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

๖. ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย

๖.๑ กฎหมายนี้จำกัดสิทธิหรือเสรีภาพ หรือก่อให้เกิดหน้าที่หรือภาระอะไรแก่ใครบ้าง

(ร่าง) ประกาศกระทรวงฉบับนี้ อาจจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล หรือเกิดภาระต่อผู้ประกอบการ แต่การดำเนินการดังกล่าวนี้จะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมโดยรวมซึ่งเป็นประโยชน์สาธารณะ

๖.๒ มีมาตรการป้องกัน แก่ไข คู่ครอง หรือเยียวยาให้แก่ผู้รับผลกระทบตาม ๖.๑ อย่างไร

ร่างประกาศกระทรวงฉบับนี้ กำหนดให้มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา โดยโรงงานให้ดำเนินการตามประกาศนี้ให้แล้วเสร็จภายในสามร้อยหกสิบห้าวันนับแต่วันที่ประกาศนี้มีผลใช้บังคับ เว้นแต่โรงงานที่ได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงานก่อนวันที่ประกาศนี้มีผลใช้บังคับ ให้ดำเนินการตามประกาศนี้ให้แล้วเสร็จภายในสามปีนับแต่วันที่ประกาศนี้มีผลใช้บังคับ เพื่อให้ผู้ประกอบการโรงงานได้มีเวลาและโอกาสในการเตรียมความพร้อมในการดำเนินการให้เป็นไปตามข้อกำหนดของกฎหมายที่เปลี่ยนแปลงไป

๖.๓ กฎหมายนี้จะก่อให้เกิดประโยชน์แก่ประเทศ สังคม หรือประชาชนอย่างไร

ผลของกฎหมายฉบับนี้จะทำให้โรงงานตามกฎหมายว่าด้วยโรงงานต้องติดตั้งเครื่องมือหรือเครื่องอุปกรณ์พิเศษเพื่อรายงานมลพิษอากาศจากปล่องระบายมายังหน่วยงานภาครัฐ สำหรับใช้ติดตามตรวจสอบการระบายมลพิษอากาศของโรงงานที่อาจส่งผลกระทบต่อชุมชนและสิ่งแวดล้อม อีกทั้งเป็นการส่งเสริมให้ชุมชนสามารถมีส่วนร่วมในการติดตามการระบายมลพิษอากาศของโรงงานอุตสาหกรรมอันจะนำไปสู่การบริหารจัดการเชิงพื้นที่อย่างยั่งยืน โดยเฉพาะในพื้นที่กรุงเทพมหานครที่ถูกกำหนดให้เป็นเขตควบคุมมลพิษ ในช่วงเดือนพฤศจิกายนถึงมีนาคมที่มีปัญหามลพิษทางอากาศที่รุนแรง

๗. ความพร้อมและต้นทุนของรัฐในการปฏิบัติตามและบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมาย

๗.๑ หน่วยงานผู้รับผิดชอบ

กรมโรงงานอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม

๗.๒ มีแนวทางและระยะเวลาเตรียมการในการปฏิบัติตามข้อบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายอย่างไร

ร่างประกาศกระทรวงฉบับนี้ กำหนดให้มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา โดยโรงงานให้ดำเนินการตามประกาศนี้ให้แล้วเสร็จภายในสามร้อยหกสิบห้าวันนับแต่วันที่ประกาศนี้มีผลใช้บังคับ เว้นแต่โรงงานที่ได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงานก่อนวันที่ประกาศนี้มีผลใช้บังคับ ให้ดำเนินการตามประกาศนี้ให้แล้วเสร็จภายในสามปีนับแต่วันที่ประกาศนี้มีผลใช้บังคับ เพื่อให้ผู้ประกอบการโรงงานได้มีเวลาและโอกาสในการเตรียมความพร้อมเพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามข้อกำหนดของกฎหมาย

๗.๓ มีแนวทางและระยะเวลาในการสร้างความเข้าใจให้แก่ประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตามและการบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายอย่างไร

การประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติให้เป็นไปตามร่างประกาศกระทรวงดังกล่าว ผ่านช่องทางการสื่อสารของกรมโรงงานอุตสาหกรรม เช่น เว็บไซต์ Facebook โทรศัพท์ ฯลฯ

๗.๔ ต้นทุนหรือค่าใช้จ่ายที่คาดว่าจะต้องใช้ในการปฏิบัติตามและบังคับการให้เป็นไป

การดำเนินการให้เป็นไปตาม ร่างประกาศกระทรวงฉบับนี้ ไม่ส่งผลกระทบต่องบประมาณ หรืออัตราค่าจ้างที่ต้องเพิ่มขึ้น เนื่องจากหน่วยงานมีเจ้าหน้าที่ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามกฎหมายเดิมอยู่แล้ว

๘. ผลกระทบโดยรวมที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย

๘.๑ ผลกระทบต่อเศรษฐกิจ

เป็นการส่งเสริมและพัฒนาให้มีการเติบโตอย่างยั่งยืน สามารถอยู่ร่วมกับสังคมได้ และยังเป็นการสร้างความสามารถในการแข่งขันกับต่างประเทศ เกิดมูลค่าการลงทุนและเกิดการหมุนเวียนของเม็ดเงินในระบบเศรษฐกิจ

๘.๒ ผลกระทบต่อสังคม

ลดข้อร้องเรียนและผลกระทบระหว่างโรงงานกับชุมชนที่อยู่ใกล้เคียง อีกทั้งเป็นการส่งเสริมให้ชุมชนสามารถมีส่วนร่วมในการติดตามการระบายมลพิษอากาศของโรงงานอุตสาหกรรมอันจะนำไปสู่การบริหารจัดการเชิงพื้นที่อย่างยั่งยืน

๘.๓ ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมหรือสุขภาพ

โรงงานมีการควบคุมการระบายมลพิษอากาศจากปล่องระบายเพื่อให้เป็นไปตามค่าควบคุมตลอดเวลา

๘.๔ ผลกระทบอื่นที่สำคัญ

ไม่มี

ส่วนที่ ๒

เหตุผลความจำเป็นที่ใช้ระบบอนุญาต ระบบคณะกรรมการ การกำหนดโทษอาญา
และการให้เจ้าหน้าที่ของรัฐมีดุลพินิจ

๙. เหตุผลความจำเป็นในการใช้ระบบอนุญาต
ไม่มี

๑๐. เหตุผลความจำเป็นในการใช้ระบบคณะกรรมการ
ไม่มี

๑๑. เหตุผลความจำเป็นในการกำหนดโทษอาญา
ไม่มี

๑๒. เหตุผลความจำเป็นในการกำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐมีดุลพินิจในการออกคำสั่งทางปกครองหรือดำเนิน
กิจกรรมทางปกครอง
ไม่มี

ข้าพเจ้าขอรับรองว่าข้อมูลที่ปรากฏในรายงานนี้เป็นข้อมูลที่ได้จากการตรวจสอบและวิเคราะห์อย่างถี่ถ้วนแล้ว

ลงชื่อ.....
(นายพรยศ กลั่นกรอง)
อธิบดีกรมโรงงานอุตสาหกรรม
วัน/เดือน/ปี ที่จัดทำ ๒๓ ธ.ค. ๒๕๖๘

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ
เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ
หมายเลขติดต่อ
อีเมล

กองส่งเสริมเทคโนโลยีสิ่งแวดล้อมโรงงาน กรมโรงงานอุตสาหกรรม
นางวนิดา ทองช่วย นักวิทยาศาสตร์ชำนาญการพิเศษ
๐ ๒๔๓๐ ๖๓๑๕ ต่อ ๒๔๑๐
wanida.t@diw.mail.go.th